

El cisma d'Àvila

D'acord, rememorem. I veurem que ni així. Que per molt que treballem la memòria no hi haurà moment en què no trobem confusió en el procés de creació de la Universitat Catòlica de València. Gairebé cada capítol de la història del projecte ha estat marcat per una perenne zig-zaga i per la manca d'acords entre els que haurien de ser els dos grans associats en el tema, l'arquebisbat valencià i el Centre d'Estudis Universitaris (CEU) San Pablo. Aquesta última institució, fundada per l'Associació Catòlica de Propagandistes per formar professionals liberals de tarannà democristià, havia d'aportar a la Universitat l'experiència (fa 25 anys que és implantada al País Valencià) i la solvència acadèmica. L'arquebisbat hauria d'insuflar la inspiració pontifícia. Però l'absència de sintonia ha fet que cadascuna de les parts viatge tota sola en la creació de dues universitats que posaran els ulls en un mateix conjunt d'alumnes de classe mitjana-alta.

Les primeres bones expectatives. "Un objectiu prioritari per a la diòcesi." Així considerava la missió de crear la Universitat Catòlica de València, l'actual arquebisbe de València, monsenyor Agustín García Gasco, després de prendre possessió del seu càrrec a l'octubre de 1992.

Gasco pretenia superar el llistó del seu antecessor, monsenyor Miquel Roca Cabanelles, mort en accident de trànsit poc temps abans. Roca Cabanelles havia abanderat al llarg dels anys 80 la constitució d'una universitat de l'església a València, segons uns models aliens que han donat molt bon rendiment. Es tractava dels exemples de la Universitat Pontifícia de Salamanca, la de Comillas, la de Deusto -propie-

**García Gasco
pacta amb el
bisbe d'Àvila per
a projectar una
universitat
catòlica que
deixa fora el CEU
San Pablo.**

tat aquestes dues de la Companyia de Jesús i la de Navarra, auspiciada per l'Opus Dei.

Aquestes universitats es regeixen pel concordat entre l'estat espanyol i la Santa Seu i pel decret de 1979 que el matisa. Això vol dir que els centres depenen de l'arquebisbat on s'ubiquen i, en última instància, de la Santa Seu. Així, Roca Cabanelles volia seguir l'empremta d'aquest model controlat per la diòcesi en la recerca de la universitat privada valenciana.

El 1986, com a conclusió del sínode celebrat per la diòcesi a València, comencen les primeres passes per aconseguir el conjunt de facultats desitjades. El bisbe auxiliar Santiago García Aracil, que havia estat secretari del CEU a

RAFA GIL

València, fou el capdavanter del projecte i això palesava la unió entre l'arquebisbat i la institució acadèmica en el tema. Tot feia pensar que la nova universitat s'establiria en els edificis que el CEU San Pablo tenia, i té, al seminari de Montcada. Aquest espai és propietat de l'arquebisbat, encara que l'ha cedit al CEU mitjançant una sèrie de contractes d'arrendament. Però passen els anys i Santiago Aracil és nomenat bisbe de Jaén i es veu obligat a abandonar el pla.

L'any 1991, es produeix un definitiu punt d'inflexió en el trencament de la meta conjunta Roca Cabanelles-CEU. S'aprova la Llei de Reforma Universitària (LRU) i la publicació del decret de creació i reconeixement d'universitats del 20 d'abril del 91 obre possibilitats per a la creació de centres d'ensenyament privats, sense necessitat de passar pel cedàs del concordat amb la Santa Seu.

Hi ha una universitat paradigmàtica pel que fa a aquest model acadèmic: la Ramon Llull de Barcelona, que tot i ser promoguda per sectors catòlics de

Agustín García Gasco. L'arquebisbe de València ha inspirat el bisbe d'Àvila per fer una universitat catòlica ben singular.

Catalunya, ha optat per demanar al Parlament català la constitució com a universitat privada en virtut de les transferències que les corts autonòmiques tenen en matèria d'educació. Així, el CEU San Pablo de Madrid va decidir acollir-se a aquest model i reunir els centres que tenia adscrits a la Universitat Com-

RAFA GIL

plutense en una única universitat pròpia, però presentant el projecte constituït universitari directament al Ministeri perquè les corts de Castella i Lleó no tenien potestat autonòmica de decisió educativa en aquell moment (l'any 1993). Aquest pla no incloïa els altres centres que el CEU té a Barcelona, Sevilla o València. Vicente Navarro de Luján, sots-director de la Fundació San Pablo, explica aquest exclusió: "si haguérem decidit presentar un projecte conjunt de tots els centres San Pablo per a unificar-los en una sola universitat, ens hauríem trobat amb inacabables dificultats jurídiques entre les administracions autonòmiques i la central."

Així, al mateix temps que el CEU de Madrid presenta en solitari el seu projecte, el CEU de València i l'arquebisbat elabora el seu pla de constitució d'universitat catòlica, i, com recorda Navarro de Luján, "el Ministeri d'Educació no va veure clar que el CEU apareguera per partida doble en dos projectes distints, i va donar prioritat al projecte de Madrid." Aquest és un dels motius del congelament de negociacions entre la Fundació San Pablo de València i l'arquebisbat. Un altre va ser que el CEU desitjava un model com el de la Ramon Llull, privat i amb l'aprovació autonòmica, mentre que, Francisco Zurián, qui va substituir Santiago García Aracil al capdavant del projecte d'universitat catòlica de l'arquebisbat, declarava que era "partidari d'escollir la via del concordat". Les diferències de forma eren clares.

La universitat fantasma. I enmig de la fredor entre els antics associats, monsenyor Roca Cabanelles va morir. Així, l'arquebisbat es quedava amb els centres acadèmics no universitaris que ja tenia —l'escola de magisteri Edetània i l'Escola Superior d'Estudis Empresarials (ESEE)— i amb un projecte universitari amb un cost estimat en 1.500 milions de pessetes i que hauria d'afrontar sense el CEU.

En un primer moment, quan García Gasco és nomenat nou arquebisbe, es busca finançament per a concretar la universitat en el nucli de

l'Associació d'Amics de la Universitat Catòlica, format per importants empresaris del País Valencià relacionats amb el patronat de l'ESEE. Hi destaquen el president de la Confederació Empresarial Valenciana (CEV), José María Jiménez de Laiglesia, els germans Lladro o Lluís Espinosa. Gasco es mostra decidit a ocupar els terrenys de Montcada quan es concrete la Universitat Catòlica, i els alumnes del CEU temen que la Fundació San Pablo busca els terrenys per abandonar Montcada, i que la iniciativa provocarà una forta pujada de les taxes escolars.

Efectivament, el CEU ha buscat un nou espai, però, Vicente Navarro de Luján ho justifica: "ho hem fet perquè tenim clar que hem de fer una forta expansió i Montcada se'ns queda

Dalt, l'actual edifici a Montcada on el CEU San Pablo té les instal·lacions docents. Baix, l'Hort de Sant Maur, el terreny que acollirà el nou i ambiciós procés d'expansió de la fundació. Tot i que molts pensaven que el CEU deixaria l'actual ubicació pressionat per l'arquebisbat, els responsables de la institució acadèmica asseguren que és només per motius de manca d'espai.

menut, no perquè veiem prop la creació de la Universitat de l'arquebisbat. Els nostres contractes d'arrendament es renoven automàticament si cap de les parts els denuncia, i el que més prompte finalitza ho fa més enllà de l'any 2000. Quant a les taxes, volem mantenir-les: 325.000 pessetes en

la matrícula de carreres com ciències de la informació, i 450.000 en branques específiques com imatge i so o disseny industrial".

En vista de l'eternització del projecte, a final de 95 García Gasco decideix canviar l'estratègia de Roca Cabanelles per una altra que resulte menys onerosa. Deixa de costat el plantejament de crear físicament una universitat i decideix adscriure alguns dels centres de l'arquebisbat a determinades universitats valencianes per conferir-los l'homologació acadèmica superior. En aquest pla, Gasco ha aconseguit adscriure l'escola Edetània a l'Escola de Magisteri de València i l'ESEE a la Universitat Politècnica per convertir el que era una diplomatura en una llicenciatura.

Alguns dels empresaris que abonaven el projecte de Roca col·laboren també en el de Gasco, com el president de la CEV Jiménez de Laiglesia, qui comenta: "el pla de Gasco és no aixafar-se les mans en un projecte que el supere econòmicament. Els empresaris que creiem en el projecte de la Universitat Catòlica no col·laborem amb diners sinó amb un altre tipus d'ajuda com ara facilitar les pràctiques per a l'alumnat."

Però la gran sorpresa en el desenvolupament dels objectius de l'arquebisbe Gasco és el seu paper d'assessor de la futura Universitat Catòlica

ca d'Àvila, inspirada en el projecte valencià de Roca Cabanelles i amb la qual en un futur la universitat de l'arquebisbat de la ciutat del Túria podria estar associada, relació que generaria una mena d'híbrid universitari entre Àvila i València.

L'amistat que uneix monsenyor Antonio Canizares, bisbe d'Àvila nascut a Sinarques i conegut pel seu conservadorisme, amb García Gasco ha servit perquè Àvila aprofite el projecte mai concretat de València. José María López, gerent de la Universitat Catòlica d'Àvila explica les característiques d'aquest disseny docent: "començarà a l'octubre del 96 i agruparà uns 3.000 alumnes. El cost voreja els 5.000 milions de pessetes, i tant el finançament com les instal·lacions van a càrrec del bisbat, de l'Ajuntament d'Àvila, de la Diputació Provincial i de la Junta de Castella i Lleó". Totes tres institucions estan en mans del PP. Periodisme, enginyeries tècniques, dret o econòmiques seran algunes de les carreres estrella d'aquest conjunt de facultats confessionals.

Segons el gerent de la Universitat Catòlica d'Àvila, han preferit el camí d'acollir-se al parlament autonòmic en comptes de la via del concordat, perquè la Junta de Castella, que ja té competències en matèria educativa d'ensenyança superior, no els ha posat cap problema per reconèixer la Universitat. "La Santa Seu -matisa López- donaria el vist-i-plau final. Monsenyor Gasco ens va instar a portar endavant el nostre pla, ens ha cedit d'alguna manera el projecte de València que estava aturat. Es té en compte un conveni de col·laboració entre Àvila i el futur centre universitari de València. La Universitat serà autònoma, però podem establir que unes carreres depenguen d'Àvila i d'altres de València en una titularitat compartida, o fixar Àvila com a centre i la de València com una unitat afiliada o institució associada."

D'aquesta manera s'entenen els constants viatges a Àvila de Francisco Zurián, l'home de l'arquebisbat que encapçala el projecte valencià de la Universitat Catòlica i que ha eludit en tot moment parlar amb EL TEMPS. José María López afegeix: "Pel que sé, l'arquebisbat tenia problemes amb l'anterior administració autonòmica socialista de València, que posava traves per autoritzar el projecte. Potser amb el canvi de govern i l'arribada del grup popular les coses s'acceleraran".

Però quan preguntem per aquesta qüestió, l'últim conseller d'Educació del PSOE, Joan Romero, respon: "En cap moment he tingut constància que l'arquebisbat sol·licitara permís administratiu per empentar el seu projecte universitari."

Els terrenys del CEU. La Fundació San Pablo no considera afectada la seua expansió per veure's fora del projecte Gasco. A Godella

Vicente Navarro de Luján és el sots-director de la fundació CEU San Pablo. Si el projecte d'Universitat Catòlica de València es concretara finalment tal com estava previst, el CEU, segons Luján, hauria de formar-ne part. Tot i això es manifesta a favor de la diversificació de les activitats de la fundació a banda del pla de l'arquebisbat.

-poble on també té la seu l'escola Edetània de l'arquebisbat- hi ha una partida coneguda com Hort de Sant Maur que el CEU ha comprat per 400 milions de pessetes.

Es pretén que la inversió final siga d'uns 10.000 milions i ocupe una superfície de 450.000 m². Aplegarà uns 15.000 alumnes i estarà llesta d'aquí a deu anys, "encara que volem posar la primera pedra aquest curs del 96", afirma Navarro de Luján. "Desitgem deixar a Montcada les carreres de tipus literari i els col·legis de BUP i COU, i unificar a Godella les branques de Ciències de la Informació, Veterinària, que es posarà en marxa a l'octubre del 96, i altres titulacions de nova planta com Ciències Polítiques. També volem diversificar-nos en estudis de formació professional. I de moment no tenim intenció de constituir-nos en universitat autònoma, volem continuar adscrits a les diferents universitats".

L'Hort de Sant Maur, en principi no és urbanitzable, i això obliga el CEU a acollir-se a l'article 20 de la Llei de sòl no urbanitzable de les Corts Valencianes que diu que ha de demanar-se titularitat d'utilitat pública per al terreny a la Conselleria d'Obres Públiques. Per a donar el consentiment definitiu han d'intervenir també la Diputació Provincial, l'Ajuntament de Godella i el Ministeri d'Obres Públiques, atesa la situació de cruïlla urbanística d'aquest espai concret.

El CEU es veu també obligat a fer certes concessions al consistori local cedint terreny per a ús municipal o compartint instal·lacions esportives. Tot i que les edificacions començaran sota la mirada de l'actual alcaldessa popular María José Serra, els tractes es varen iniciar amb l'anterior alcalde socialista, Enric Vargues, avui cap de l'oposició. Ell creu que "una inversió d'aquesta mena és positiva per al poble sempre que estiga ben regulada.

L'ajuntament actual dóna al CEU la benvinguda a qualsevol preu, i tampoc no és això. Cal veure com requalifiquem els terrenys del voltant, que es convertiran en habitatges per a estudiants o zones d'oci, cal regular el Pla General d'Ordenació Urbana, hem de controlar els especuladors que ja estan apujant els preus de les terres pròximes a Sant Maur. S'ha de tenir en compte que aquesta construcció esgota i condiciona les possibilitats urbanístiques de Godella".

I què passaria si d'aquí a poc finalment tinguera sentit la Universitat Catòlica? "Nosaltres -diu Navarro de Luján- hauríem d'estar dins d'aquesta universitat perquè no tindria sentit disputar-nos el mateix alumnat. Però també s'ha de tenir clar que el CEU San Pablo no pot continuar esperant sense saber què passarà". Probablement, si jutgem la cronologia dels fets, es tractaria d'una espera infinitament incerta.

Joan M. Oleaque